

DOCUMENT DE CONSTITUCIÓ DE LA TAULA DE VOLUNTARIAT AMBIENTAL DEL PIRINEU ORIENTAL

Introducció i antecedents

El **07 de juny de 2022** es va constituir la **Taula de Voluntariat Ambiental del Pirineu Oriental (TVAPO)**, amb la participació de **17 entitats**. En aquesta mateixa reunió es va **definir el pla de treball conjunt per tot el 2022**.

Tot i que el Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental als Parcs Naturals de Catalunya engloba tant els objectius com les actuacions d'aquest caire als ENPE de cada territori (entre elles, la pròpia creació de les Taules de Voluntariat Ambiental), la TVAPO també engloba tota la resta d'espais d'interès natural (principalment Xarxa Natura 2000) englobats dintre del seu àmbit d'actuació (comarques del Ripollès, la Garrotxa i part de l'Alt Empordà).

El Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental

La Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural, que agrupa les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de gestió, foment i planificació de les activitats d'educació ambiental als parcs naturals i als espais d'interès natural protegits de la Xarxa Natura 2000 va presentar el setembre de 2018 el [Pla estratègic 2019-2022 d'educació i voluntariat ambiental als parcs naturals de Catalunya](#) (en endavant, **PEVAPN**). Aquest instrument pretén “reconèixer i consolidar l'educació i el voluntariat ambiental com a àmbits d'actuació fonamentals dels espais naturals de protecció especial (ENPE), que requereixen planificació, recursos adequats i treball en xarxa amb agents diversos”. El voluntariat ambiental, tot i considerar-se un instrument d'educació ambiental (a més d'una via per fomentar la participació ciutadana), es tracta en el PEVAPN com un àmbit diferenciat del de l'educació ambiental perquè presenta una sèrie d'especificitats (vegeu Annex). Per poder canalitzar dues de les principals accions de l'àmbit d'actuació del PEVAPN el propi pla preveu una acció destinada a “constituir i convocar les taules de voluntariat de cada ENPE (o agrupacions d'ENPE)”.

EL PEVAPN estableix que els **objectius del voluntariat ambiental** als ENPE són:

- Contribuir a la conservació, millora i difusió dels valors naturals i culturals dels ENPE a través de la implicació desinteressada de persones compromeses amb l'entorn.
- Incrementar la valoració i estima social pels ENPE mitjançant accions de voluntariat gestionades per entitats i campanyes puntuals promogudes pels propis ENPE.
- Canalitzar i donar resposta a les demandes de la ciutadania, d'entitats i d'altres agents socials d'implicar-se de manera voluntària en la conservació i gestió dels valors dels ENPE.
- Generar i mantenir espais de participació i col·laboració entre els òrgans gestors dels ENPE, la societat civil organitzada (especialment entitats d'àmbit local) i la ciutadania, que permetin teixir i consolidar complicitats a mig i llarg termini.

- Promocionar, orientar i oferir suport a les entitats que vulguin dur a terme accions de voluntariat dins l'àmbit dels ENPE.

D'acord amb aquests rols, els destinataris de l'acció dels òrgans gestors en l'àmbit del voluntariat no són els voluntaris que participaran en les accions que tinguin lloc als ENP i ENPE, sinó les entitats amb voluntariat, que són les responsables de dissenyar els programes de voluntariat i d'organitzar les accions que se'n derivin.

Per poder canalitzar les accions vinculades al 1r i 2n àmbits d'actuació, **el PEVAPN preveu una acció (VAi3) destinada a "constituir i convocar les taules de voluntariat de cada ENPE (o agrupacions d'ENPE)".** Pel que fa als objectius, membres i funcionament d'aquest tipus de taules, cadascuna hauria de disposar d'un document de constitució on es defineixin aquests aspectes. Aquesta és, doncs, **la finalitat d'aquest document de constitució de la Taula de Voluntariat Ambiental del Pirineu Oriental.**

La **Taula de Voluntariat Ambiental del Pirineu Oriental** es constituirà com un espai permanent de coordinació entre les entitats que organitzen activitats de voluntariat als espais naturals d'interès de la Garrotxa i del Ripollès: **Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, Consorci per a la protecció i la gestió dels Espais d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa i Consorci per a la protecció i la gestió dels Espais d'Interès Natural del Ripollès.** D'aquesta manera, es pretén aprofitar de manera conjunta les oportunitats que ofereix el voluntariat ambiental als espais naturals. Com que el Consorci per a la protecció i la gestió dels Espais d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa també té àmbit d'actuació a zones de l'Alt Empordà, també s'inclouran tots aquest espais naturals com a propis dintre de la coordinació d'activitats i els objectius generals de la TVAPO.

El model de col·laboració que promou el PEVAPN requereix l'assumpció prèvia d'uns principis bàsics per part dels òrgans gestors dels ENPE, que serien els següents:

- Diàleg i coordinació amb diverses entitats.
- Capacitat d'adaptació a les necessitats i demandes de les entitats (amb la limitació que les demandes han de ser coherents amb la normativa i les línies de gestió de cada ENPE).
- Voluntat d'arribar a consensos.
- Treball conjunt amb les entitats entès com una oportunitat d'obrir les portes de la gestió a la participació i de planificar projectes compartits.
- Relació amb les entitats que aspiri a ser *win-win* (en la que tothom hi guanya).

El PEVAPN està pensat per abordar els reptes conjunts que comparteixen la gran majoria d'ENPE. Partint d'aquesta visió comuna, el Pla estableix uns criteris i instruments d'actuació per als 14 ENPE. Dit això, els ENPE també tenen reptes i necessitats específics fruit de factors diversos, sobretot ambientals, socials i geogràfics. Aquestes singularitats fan aconsellable, i fins i tot imprescindible, que cada ENPE disposi del seu propi Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental. Com a alternativa, també té sentit elaborar un únic Pla per a un conjunt d'ENPE que disposin de característiques geogràfiques i socials similars.

Els plans estratègics particulars dels ENPE han de respectar la visió, els objectius, els criteris i els instruments comuns establerts en el PEVAPN, però han d'incloure estratègies i accions particulars fruit de les seves especificitats. El PEVAPN aposta per un model de col·laboració i suport entre els òrgans gestors dels ENPE i les entitats amb voluntariat basat en la cerca de complicitats i la voluntat de col·laboració i acció conjunta de les dues parts. De fet, la pròpia Llei de voluntariat insta les administracions a coordinar-se amb les entitats i estableix que les relacions s'inspirin en els principis de col·laboració, complementarietat i participació.

Des del 2020, el **Servei d'Educació Ambiental i el Servei d'Espais Naturals Protegits, de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural** impulsa la creació de Taules de Voluntariat Ambiental; actualment ja hi ha **dues Taules de Voluntariat Ambiental constituïdes i en funcionament:**

- Taula de Voluntariat Ambiental dels parcs naturals del Delta de l'Ebre (<https://participa.gencat.cat/assemblies/voluntariaterresebre>).
- Taula de Voluntariat Ambiental dels ENPE de l'Empordà (<https://participa.gencat.cat/assemblies/voluntariatemporda>).

El Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser

El 2015, el Parlament de Catalunya va declarar espai natural protegit el **Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser (PNCTF)** a través del [Decret 211/2015, de 22 de setembre](#). El PNCTF ocupa **14.547,93 hectàrees** repartides entre els municipis de Molló, Pardines, Planoles, Queralbs, Ribes de Freser, Setcases i Vilallonga de Ter.

Molts dels tipus d'hàbitats existents al PNCTF tenen caràcter d'hàbitats d'interès comunitari (en acord amb la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig), i alguns són considerats de protecció prioritària. Tot i la dominància de pastures i prats alpins i subalpins, també destaca la presència de boscos subalpins de pi negre i avet, de gran maduresa i rellevància.

El conjunt de tots els hàbitats i la importància faunística que se'n deriva justifica que l'espai de les Capçaleres del Ter i del Freser s'incloués dintre el Pla d'espais d'interès natural i de la Xarxa Natura 2000, primer com a Lloc d'Interès Comunitari (LIC) i posteriorment com a Zona d'Espacial Protecció de les Aus (ZEPA).

Més de 9.000 hectàrees del PNCTF corresponen a forests del Catàleg d'Utilitat Pública. També inclou, en part, territori de la Reserva Nacional de Caça Freser-Setcases (la qual té una extensió de 20.200 hectàrees).

El PNCTF està apostat des de ven aviat de la seva creació en el desenvolupament d'un turisme sostenible a tot el territori a través de la **Carta Europea de Turisme Sostenible (CETS del Ripollès)**, acreditada l'any 2019. L'acreditació va venir de la mà d'un procés de treball participatiu de més de dos anys amb els agents públic-privats del territori interessats en desenvolupar un turisme sostenible a l'espai natural protegit i al seu entorn. En aquest procés de col·laboració conjunta es van elaborar una diagnosi, una estratègia i un programa d'actuacions -definit en base a 8 línies estratègiques de les que en deriven 28 actuacions- sobre el que treballar a 5 anys vista (2019-2023).

A partir de 2021 el PNCTF ofereix la possibilitat de [fer formació al Parc](#): per un costat com a informador/a, per tal de poder oferir millor informació i coneixements sobre l'espai natural protegit i la comarca en general als usuaris i clients d'establiments i empreses; i per altra banda el de bon coneixedor/a del parc, per tal de poder desenvolupar de forma rigorosa activitats de visita i descoberta amb grups turístics, escolars i de lleure al Parc Natural.

El 2018 es va elaborar el [Pla Estratègic d'Educació i Voluntariat Ambiental del Parc 2019 - 2019](#). Aquest document prioritza i descriu accions que ajudin a l'assoliment dels reptes definits al PEVAPN i alhora estan en coherència amb les 28 actuacions prioritzades a la CETS del Ripollès. El pla es desenvolupa en tres temporalitats diferents en funció de la seva revisió: anuals o a curt termini (desenvolupament durant una temporalitat concreta, revisió continuada); bianuals o a mig termini (desenvolupament durant 2 anys, revisió un cop acabat el cicle que proposa el pla); i quadriennals o a llarg termini (desenvolupament durant tota la duració del pla, revisió conjuntament amb el propi pla estratègic).

El Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

El 1985, el Parlament de Catalunya va reclassificar el que anteriorment quedava emparat com a Paratge Natural d'Interès Nacional a **Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa (PNZVG)** a través de la [Llei 12/1985, de 13 de juny](#). El PNZVG ocupa **15.309 hectàrees** repartides entre els municipis de Castellfollit de la Roca, Mieres, Montagut i Oix, Olot, les Planes d'Hostoles, les Preses, Sant Aniol de Finestres, Sant Pau, Sant Feliu de Pallerols, Sant Joan de les Fonts i la Vall de Bianya.

El PNZVG destaca pels seus valors geològics, sent millor exponent de paisatge volcànic de la península ibèrica. Disposa d'una quarantena de volcans catalogats, amb 10 cràters d'explosió freatomagmàtica i 23 cons d'escòries producte de l'activitat estromboliana ben conservats. A més de 20 colades de lava (una d'elles és la colada en bloc més importants de la península), més de 80 tossols i llacs de resclosa volcànica reblerts pels sediments que transporten els rius i torrents. Addicionalment, en tot el Parc es localitzen tot un espectre de dipòsits volcànics producte d'erupcions estrombolianes i, sobretot, freatomagmàtiques on la diversitat de dipòsits d'aquestes característiques és dels més rics d'Europa.

La seva orografia, el sòl i el clima proporcionen una variada vegetació composta principalment per alzinars, rouredes i fagedes d'excel·lent valor paisatgístic. A la Garrotxa hi trobem 26 hàbitats d'interès comunitari, entre els que destaquen els alzinars, les fagedes i les rouredes esmentades anteriorment, però on també queden representades pinedes, vernedes, tarteres i hàbitats aquàtics continentals, entre d'altres amb una superfície d'aproximadament 57.000 hectàrees.

Una altre element important que caracteritza el paisatge vegetal del PNZVG són els conreus disposats en mosaic i ben adaptats als condicionaments fisiogràfics del terreny. Molts dels cràters i la major part de les colades havien estat conreades i s'hi ha desenvolupat sòls rics (terres brunes). Actualment aquestes pràctiques ocupen una quarta part de la superfície i hi predominen farratges i cereals farratgers derivats de l'especialització bovina que ha patit el secor ramader.

Al 2016, el PNZVG va renovar la **Carta Europea de Turisme Sostenible (CETS)**, la qual porta vigent com a estratègia turística del Parc des de 2001 en tot de períodes consecutius.

El Parc també ofereix tota una [diversitat de programes d'educació ambiental](#) especialment dissenyats per als diferents col·lectius que viuen i visiten l'espai protegit. Tots ells han estat desenvolupats amb criteris de qualitat i per Guies del Parc Natural amb una llarga experiència com a educadors.

Des del 2014 el PNZVG participa, juntament amb tres entitats més, a l'[Observatori per al Desenvolupament Sostenible de la Garrotxa](#) amb l'objectiu de disposar de dades objectives de la comarca, per tal de tenir-ne una visió transversal que abasti diferents aspectes i que permeti seguir una evolució temporal. Cada any l'Observatori treballa per al desenvolupament sostenible dle territori a través de cinc dimensions (Planeta, Persones, Prosperitat, Pau i Paternitats o Aliances).

El Consorci per a la Protecció i la Gestió de l'Espai d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa

El 2000, es va constituir formalment el **Consorci per a la Protecció i la Gestió de l'Espai d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa (CAG)** com a entitat pública consorciada entre els ajuntaments d'Albanyà, Beuda, Cabanelles, Camprodon, Maçanet de Cabrenys, Montagut i Oix, Sales de Llierca, Sant Joan les Fonts, Sant Llorenç de la Muga, Tortellà, la Vall de Bianya; els consells comarcals de la Garrotxa, el Ripollès i l'Alt Empordà; la Diputació de Girona, i la Generalitat de Catalunya.

Té l'objectiu i la finalitat de preservar, millorar, revaloritzar i gestionar integralment l'espai natural de l'Alta Garrotxa a través de la protecció, restauració i millora del patrimoni natural i cultural; l'ordenació pública i la regulació dins l'espai; la prevenció de riscos naturals; el desenvolupament local per millorar les condicions de vida de la població, l'aprofitament sostenible dels recursos naturals; i la comunicació i difusió en relació amb l'espai protegit.

Es pot consultar tota la [normativa vigent i actualitzada](#) de l'espai natural de l'Alta Garrotxa a través del web del CAG.

El seu àmbit d'actuació, l'Alta Garrotxa, és una unitat geogràfica força ben delimitada que es troba a cavall de les comarques del Ripollès, la Garrotxa i l'Alt Empordà. Es tracta d'una regió del Prepirineu oriental d'unes 40.000 hectàrees, **32.864,57** de les quals es troben actualment protegides pel Pla d'Espais d'Interès Naturals (PEIN) i la Xarxa Natura 2000 en haver estat declarades Lloc d'Importància Comunitària i Zona d'Especial Protecció per les Aus.

Al voltant del 80 % del territori de l'espai és boscós amb predominança d'alzinars, tant de terra baixa com de muntanyencs. També hi trobem rouredes de roure martinenc, sovint barrejades amb pi roig, fagedes i vegetació pròpia d'ambients humits com verns, salzes i avellaners. Destaquen les formacions tant de roure pèdol com de teix per la seva raresa al nostre país.

El passat 2021 es va aprovar el [Pla de protecció del medi natural i del paisatge de l'Alta Garrotxa \(PPAG\)](#), el qual estableix les normes que han de regir l'espai i planteja les directrius d'ordenació i gestió, així com un programa d'actuacions a 10 anys vista.

El CAG permet consultar tant les [memòries dels programes d'actuacions com els programes d'actuacions](#) de cada any. De les línies d'actuació del Consorci destaquen els projectes de conservació del patrimoni (millora d'hàbitats, seguiment de fauna, plans de conservació per flora amenaçada, projectes transversals i rehabilitació i consolidació de conjunts arquitectònics), ús públic (ordenació de les activitats de lleure i regulació de les activitats de lleure), desenvolupament socioeconòmic (activitats i serveis i infraestructures), prevenció de riscos al medi natural (planificació i gestió i control d'activitats) i comunicació i educació ambiental (informació i educació ambiental).

El Consorci per a la Protecció i la Gestió de l'Espai d'Interès Natural del Ripollès

El 2004 es va constituir el **Consorci d'Espais d'Interès Natural del Ripollès (CEINR)** a través del [BOP de Girona número 29 – 12 de febrer de 2004](#). En formen part els ajuntaments de Campdevàrol, Campelles, Camprodon, Gombren, Llanars, Les Lloses Molló, Ogassa, Pardines, Planoles, Queralbs, Ribes de Freser, Ripoll, Sant Joan de les Abadesses, Sant Pau de Seguries, Setcases, Toses, Vallfogona del Ripollès, Vilallonga de Ter i Castellar de n'Hug; el Consell Comarcal del Ripollès, el Consorci Ripollès Desenvolupament, la Diputació de Girona i el Departament de Medi Ambient i Habitatge.

El CEINR sorgeix de la necessitat dels ajuntaments de la comarca de portar a terme una gestió més eficient dels boscos públics i dels seus espais d'interès natural. En aquest sentit, el CEINR gestiona **18.911,05 hectàrees** de superfície forestal al Ripollès de les 24.912,64 hectàrees d'utilitat pública de la comarca, un 76 % (d'un total de 84.233,14 de superfície forestal) i també 6 Espais d'Interès Natural inclosos dins la Xarxa Natura 2000. En total, al Ripollès existeixen 33.738,30 hectàrees de superfície inclosa dins la Xarxa Natura 2000 de les quals **22.650,73 hectàrees** són gestionades pel CEINR.

Les formacions forestals del conjunt d'[espais gestionats pel CEINR](#) són principalment rouredes, fagedes, pinedes. També destaquen, però, tots els prats de dall i prats alpins i subalpins presents per les formacions muntanyoses de la comarca.

Entre les tasques que desenvolupa el CEINR en aquests espais naturals destaquen les de protecció de fauna, flora i hàbitats (estudis i seguiments, planificació de millores i regulació dels espais), actuacions d'ús públic (millora i manteniment d'infraestructures per facilitar la mobilitat en els Espais d'Interès Natural) i suport als ramaders.

En quant a l'explotació forestal, el CEINR desenvolupa les tasques d'aprofitament forestal (gestió de la forest d'utilitat pública, marcatge i control de les subhastes), actuacions de millora forestal (control i execució d'aclarides, estassades, podes, eliminació de restes i obertura i arranjamant de pistes i recuperació de pastures o cremes controlades), suport als ajuntaments (tramitació d'ajuts i subvencions i redacció de projectes) i implantacions de les accions de l'Agenda 21 en relació al medi natural.

Àmbit territorial de la Taula de Voluntariat

L'àmbit territorial propi de la TVAPO inclou tot el territori inclòs dintre tant de les figures de protecció especial del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser (14.547,93 hectàrees) com del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa (15.309 hectàrees), així com tots aquells espais d'interès natural i de la Xarxa Natura 2000 gestionats pel Consorci de l'Alta Garrotxa (32.864,57 hectàrees) i el Consorci d'Espais d'Interès Natural del Ripollès (22.650,73 + 24.912,64 hectàrees).

Comarcament, la TVAPO actuarà totalment als territoris del Ripollès i la Garrotxa i parcialment a l'Alt Empordà. D'aquesta última comarca n'és d'interès per la Taula tota la zona denominada com a Alta Garrotxa i la Reserva Natural Parcial de la Muga; els altres espais naturals protegits de protecció especial de l'Alt Empordà ja queden emparats per la [Taula de Voluntariat Ambiental dels ENPE de l'Empordà](#).

Les accions de voluntariat impulsades per la TVAPO també podran executar-se a qualsevol punt de les comarques esmentades anteriorment sempre que es duguin a terme en acord amb els organismes de gestió corresponents.

Objectius generals de la Taula de Voluntariat Ambiental

Els **objectius generals** de la TVAPO, d'acord amb el PEVAPN, els Plans d'educació i voluntariat ambiental d'ambdós Parcs Naturals i els PEIN, són:

- Cercar complicitats i acords entre els òrgans gestors dels espais naturals d'interès i les entitats membres per dur a terme accions de voluntariat ambiental.
- Establir sinèrgies col·laboratives entre les pròpies entitats membres de la Taula (que puguin redundar en suport mutu durant l'execució d'accions de voluntariat o en l'impuls de projectes compartits).
- Garantir que els programes i accions de voluntariat que promouen les entitats són coherents amb els objectius i les línies de gestió dels espais naturals.
- Fer seguiment de les actuacions relacionades amb el voluntariat que es vagin executant als espais naturals d'interès de les tres comarques.

Funcions i tasques de la Taula de Voluntariat Ambiental

Funcions i tasques

- Reunir-se un mínim de dos cops a l'any.
 - Inici d'any (febrer – març) per concretar les accions, els responsables i el calendari un programa anual (o biennal) dels projectes de voluntariat ambiental.
 - Final d'any (novembre – desembre) per fer balanç de les accions i projectes executats per valorar i detectar punts de millora. Fer una primera proposta de planificació per l'any següent. És important fer aquesta planificació amb

suficient antelació per poder-ho incorporar als pressuposts de l'any vinent de cada organització.

- Planificar i prioritzar, de manera anual, els projectes i les accions de voluntariat ambiental que es duren a terme (i que constituirà el "Programa anual de projectes i accions de voluntariat ambiental dels espais naturals del Pirineu Oriental").
- Detectar necessitats de les entitats per dur a terme les accions planificades i cercar vies per abordar-les.
- Acordar uns criteris comuns de qualitat i d'execució de les accions, fet que no treu que per a cadascuna de les accions sigui necessari, quan escaigui, la definició de criteris més específics.
- Altres funcions que acordin els membres de la Taula.

Les dues reunions mínimes no treuen que es convoquin altres reunions per tractar temes més específics relacionats amb el voluntariat ambiental. Aquests temes específics poden ser a proposta dels òrgans gestors de la Taula o de les pròpies entitats membres.

Per tal de facilitar l'assistència, els horaris de les reunions s'hauran d'adaptar a les necessitats i requeriments de les persones representants de les entitats membres, i també es procurarà que les sessions presencials vagin alternat la seu, entre els diferents àmbits territorials. A excepció que entre totes les entitats i organismes membres de la Taula s'acordi una ubicació predeterminada per a totes aquestes trobades.

D'altra banda, les reunions hauran de ser preparades amb antelació, amb un ordre del dia clar i enviar prèviament. En relació a la 1a reunió, en el moment de convocar-la, es demanarà a les entitats membres que enviïn amb antelació una proposta preliminar de les accions i projectes de voluntariat que tenen previstos per al nou any. Així, els òrgans gestors podran fer una valoració preliminar de les accions, per ser compartida amb les entitats durant la reunió. Igualment, els propis òrgans gestors, també amb antelació, hauran de compartir amb les entitats accions i projectes que vulguin impulsar durant el nou any i que requereixin la participació de persones voluntàries.

Les funcions de la Taula han d'estar enfocades a l'impuls i la coordinació d'accions de voluntariat. Això vol dir que les reunions entre els membres de la Taula han de ser més aviat executives i no informatives. Si els òrgans gestors volen informar a les entitats membres sobre nous projectes que impulsin ells mateixos, serà més oportú que ho facin mitjançant altres canals (jornades, correu electrònic, pàgina web, butlletins electrònics, etc.).

Secretaria tècnica

Els òrgans gestors de la TVAPO exerciran la funció de **secretaria tècnica de la Taula**. Entre d'altres coses, això implica:

- Preparar les reunions (ordre del dia, materials a lliurar, etc.)
- Disposar d'una senzilla base de dades amb les dades de contacte de les entitats membre
- Elaborar una acta de les reunions i enviar-la a les entitats membre

- Redactar i enviar a les entitats membre el Programa anual de projectes i accions de voluntariat ambiental a partir de les aportacions fetes durant les reunions
- Publicar a la pàgina web dels respectius òrgans gestors els resultats del treball de la Taula, així com al portal de participació ciutadana de la Generalitat de Catalunya ([Participa Gencat](#)). I si convé a les xarxes socials.

Sempre que les disponibilitat pressupostaries ho permetin, s'externalitzarà la secretaria tècnica de la Taula a una entitat o organització externa.

Pla de Comunicació de la Taula de Voluntariat Ambiental

Es divideix en dues estratègies principals, les de comunicació internes i les externes.

Comunicació interna

Portal Participa Gencat: Per consultar documents oficials

Grup de WhatsApp: Per dubtes, convocatòries d'activitats pròpies de cada entitat i actualitzacions puntuals

Reunions semestral: Per tancar el pla de treball anual

Correus electrònics: Per convocatòries a trobades i traspàs de documents

Comunicació externa

Portal Participa Gencat: Per comunicats oficials de la Taula de Voluntariat

Portal Voluntariat Ambiental: Per difusió i convocatòria d'activitats

Xarxes socials de les entitats: Per difusió i convocatòria d'activitats

Noticiari de les entitats: Per difusió i convocatòria d'activitats

Hashtag (#) comú: Per unificar la difusió a través de xarxes socials de les activitats de voluntariat ambiental organitzades per qualsevol entitat de la Taula de Voluntariat Ambiental (*#tvapo #voluntariatambientalpirineuoriental*).

Entitats membres de la Taula de Voluntariat Ambiental

Les **entitats membres** de la TVAPO són, preferentment:

- Entitats sense ànim de lucre d'àmbit local o comarcal que duen a terme accions de voluntariat ambiental al territori dels espais naturals d'interès esmentats a l'apartat d'àmbit territorial.
- Entitats de la mateixa tipologia que tinguin previst iniciar accions de voluntariat.
- Entitats sense ànim de lucre d'abast provincial o nacional que duen a terme projectes i accions de voluntariat ambiental en l'àmbit dels espais naturals de qualsevol de les tres comarques.

- Altres tipologies d'entitats a considerar.

Caldrà valorar per parts dels òrgans gestors de la Taula (d'acord amb la idiosincràsia social pròpia del territori de cada òrgan gestor) si resulta oportú que siguin membres de la Taula altres tipologies d'entitats que, tot i que legalment no es considerin sense ànim de lucre, també duen a terme accions de conservació i millora de l'entorn natural i/o cultural amb la participació desinteressada de les persones participants.

La **potestat de decidir les entitats membres** de la Taula correspon als òrgans gestors de la TVAPO. No obstant això, és preferible que en les reunions de la Taula es proposin i consensuïn entre totes les entitats membres les noves entitats candidates a formar-ne part.

Les entitats membres de la Taula deixaran de ser-ho si així ho decideixen, si es dissolen, si reorienten la seva acció (i deixen de fer accions de voluntariat ambiental) o si deixen d'assistir de manera reiterada a les reunions de la Taula (ja sigui de manera presencial o telemàtica).

Que n'obtenen les entitats?

- Possibilitat de conèixer altres entitats del territori i d'establir-hi col·laboracions.
- Oportunitat de tenir una interlocució directa i enriquidora amb els òrgans gestors dels espais naturals de les comarques.
- Espai per aportar propostes d'accions de voluntariat que poden ser enriquides amb l'expertesa d'altres entitats i dels propis espais naturals.
- Obtenir suport tècnic o material per a l'execució de les accions de voluntariat de la pròpia entitat.
- Col·laborar en un projecte comú com és el dels Parc Naturals i altres espais naturals d'interès (principalment de la Xarxa Natura 2000).

Entitats membres en el moment de constitució

En el **moment de constitució de la TVAPO (07 de juny de 2022)**, les entitats membres són:

Òrgans gestors

- Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa
- Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser
- Consorci per a la Protecció i la Gestió de l'Espai d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa
- Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais d'Interès Natural del Ripollès

Entitats membres

- Associació Centre d'Educació Ambiental Alt Ter
- Natura Inclusiva Ripollès
- Grup de Muntanya de la Vall de Camprodon
- Grupament Escolta i Guia Els Vàndals
- Àrea de Natura FEEC
- Centre per la Sostenibilitat Territorial
- Associació Amics de Sant Aniol d'Aguja
- Amics de l'Alta Garrotxa

- Centre Excursionista d'Olot
- Creu Roja Garrotxa
- Delegació de la Garrotxa ICHN
- Associació Ù del Bac
- Xarxa per a la Conservació de la Natura
- Fundació Emys
- Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya
- Centre Excursionista Empordanès
- Crataegus Associació Mediambiental

Marc legal del voluntariat a Catalunya: una síntesi

A Catalunya, el voluntariat disposa d'una legislació pròpia, la [Llei 25/2015 del voluntariat i de foment de l'associacionisme](#). Segons aquesta Llei, la gestió de programes de voluntariat i de persones voluntàries, així com l'execució de les accions vinculades, correspon, exclusivament, a les entitats sense ànim de lucre. Per tant, els òrgans de gestió dels espais naturals protegits, en tant que unitats integrades en l'Administració pública, no poden gestionar directament voluntaris.

La Llei, però, demana a les Administracions públiques que es vinculin als programes i projectes de voluntariat de les entitats, exercint les funcions següents:

- Sensibilització i promoció: convidar la ciutadania a involucrar-se i vincular-se a les propostes de voluntariat de les entitats, i promoure, reconèixer i visualitzar les entitats que despleguen els projectes.
- Foment i suport: donar suport a les entitats en el seu funcionament i la seva gestió, per tal que puguin treballar en la seva missió.
- Coordinació (pont) entre les entitats i la ciutadania: facilitar espais i eines perquè les entitats arribin més i millor a la ciutadania.
- Garantia del model i de la legalitat: ser garants del compliment del marc legal.

La Llei també obre la porta a les Administracions (i per tant als òrgans gestors dels ENPE) a organitzar i gestionar “campanyes puntuals” que mobilitzin la ciutadania. En aquest cas, les persones que s'hi vinculin poden ser gestionades des dels poders públics sense incomplir la llei, ja que la participació dels ciutadans rep un tractament legal diferenciat (de fet, exclòs i fora de l'àmbit de la llei), fonamentat justament en el caràcter esporàdic i puntual de la seva acció.

La Llei 25/2015 defineix les **entitats de voluntariat** com a entitats privades sense ànim de lucre que acompleixen activitats d'interès general, que han decidit que la participació voluntària dels ciutadans és un valor imprescindible en la seva missió per a assolir les seves finalitats i que han elaborat un programa de voluntariat que defineix i emmarca el valor i els espais de l'acció voluntària en l'entitat. No obstant això, aquest programa és potestatiu (no és obligatori) per a les entitats de base associativa.

Gran part de les entitats que tenen o mobilitzen voluntaris no s'autodefineixen com a “entitats de voluntariat”, sinó que es defineixen pels seus objectius o àmbits temàtics d'actuació (entitats ambientals, ecologistes, culturals, etc.), o, senzillament, com a entitats o associacions. El voluntariat és una eina més que utilitzen (entre d'altres) per assolir els seus objectius fundacionals.